UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 651. Martini Pap. Annus 3. Constantis Imp. Annus 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

Visual Library

ſomnia reſpicio, neque ſomniorum coniector ſum, nec mihi otium eſt, vt in horum vana ſpecie mentem occupem. Sed quoniam ſic me accuſare voluiſtis, vt etiam adduceretis teſtes, eoſque qui non norunt, ſed ex iis qui nouerint audierunt, quod illi (vt dicitis) migrarunt è vita: cur non à principio, & ſuperſtitibus etiamnum primis, ſomniorum expetebatis rationem ac pœnas: Sic enim & ipſi magno negotio moleſtiaque liberi eſſetis, ego vero pœnas ob confeſſas certaſque res perſoluiſſem. At (vt credibile eſt) nec veritas ſic habet nec qui in me iudicium* fecerunt, eum qui ſcrutatur corda, ante oculos ſuos propoſuerunt. Ne videam enim Domini mei conſpectum, nec Chriſtianus exiſtimer (nihil enim aliud habeo quod imprecer mihi) ſi confictum ſomnium aut vidi, aut eo infirmatus ſum, aut alii narraui.

*iudicium

XXXII. Poſtea tertium ei inferunt crimen, vt ſecundum redargui viderunt: quod nec in oratione ponendum eſſe putaui, propterea quod, præterquam quod non eſt credibile, puerile etiam ſit & ridiculum. Nec vero quarto crimine egregij abſtinuere Iudices: Quendam Gregorium adducunt, qui affirmaret, dixiſſe Romæ ſancti diſcipulum, Nefas eſſe, nec rationi conſentaneum Regem ſacerdotem appellare: quippe qui à magiſtro, Maximo ſcilicet, Anaſtaſius hæc didiciſſet. Attamen ſacro viro ne defenſio quidem in hoc defuit. Qui ipſi Gregorio in faciem reſtitit, & oſtendit, alia tum eſſe dicta, alia nunc obiici. Nam cum ille, inquit, Romam veniſſet, de vnitate habuit ſermonem, voluntatis ſcilicet, vt Typum nos reciperemus, quo illud dogma in multorum ore poſitum ſanciebatur & promulgabatur. Ad illa videlicet nos reſpondemus atque occurrimus, cum ea conſideraremus quæ nobis profutura eſſent, quæque vtilia arbitrabamur. Quamobrem nec mea eſſe ſcio, quæ nunc proferuntur, neque diſcipuli, qui vocatur in crimen, qui cum nunquam huiuſmodi (ac Deus teſtis eſt) ſermonem contulit. Verumtamen hoc ſolum mihi conſcius ſum dixiſſe, non diſcipulo, ſed huic ipſi Gregorio (quod ne ipſe quidem penitus negauerit, niſi ſe ipſum quoque plane neget) definire de dogmatibus, & quærere, ſacerdotum magis eſſe, quam Regum: quoniam his conceſſum eſt & vngere, & manus imponere, & panem cœleſtem offerre, & altari aſſiſtere, & quæcunq; alia agere quæ diuiniora ſunt, ſacramentaque ſublimiora habent. Hæc elocutus ſum, & nunc loquor. Ob hæc me quiuis vel abſoluat, vel damnet: neque enim iniuria homo ab homine affici poteſt, quamuis omnium grauiſſima patiatur.

NON ESSE REGVM DE DOGMATIBVS DEFINIRE.

XXXIII. Tunc cum non haberent quid facerent qui mēdacium ſpem ſuam ponunt: iuſtum educunt, eiuſque introducunt diſcipulum Anaſtaſium, quem verbis ac minis perterrefaciunt, vt cogerent de magiſtro aliquid indicare, vim afferentes, vt diceret, eum dolorem dediſſe Pyrrho, cruciamentis illum torſiſſe ſcilicet, cum vna ſermonem haberent in dicta ſuperius diſputatione. Falſiloqui haud ſcio cur iſta molirentur. Cum vero Anaſtaſius ſecus locutus eſſet atque expectabant, ſanctum virum non ſolum nihil ei doloris attuliſſe, ſed etiam omnem exhibuiſſe honorem, pugnis eum & colaphis in caput & genas ferientes, eoque modo veritatem opprimentes, in cuſtodiam rurſum includi iubent.

ANASTASIVS DISCIPVLVS INDVCITVR CONTRA MAXIM.

XXXIV. Sanctum igitur ad ſe iterum accerſunt vt antèactis non contenti, aliamq; tētationem inuincibili adhibent. Hæc erat: Origenis eum dogmata ſequi, & cum illo in omnibus ſentire. Vt vero confeſtim imbecillum & ad diluendum facile id crimen diſſoluit, aſſeuerans eum à Deo ſeiunctum eſſe & à Chriſtianorum partibus, qui aſſentiretur Origeni, deliraſque eius rationes acciperet: De Pyrrho rurſum, iiſq; quæ tum eſſent dicta interrogant, perſonam potius induentes benignitatis, quam hanc ſcientes, aut in corde ponentes, ac deinde quomodo ſe à Patriarchæ communione abrupiſſet. Poſtea vero cum alias interim percontationes & interrogationes prætendiſſent, ac affirmaſſent eum qui ab ipſis afferretur, Typum magni faciendum eſſe, ac in honore habendum, quem ipſe execraretur & exhonoraret: ac demum cum ea quæ ipſis viderentur effugi non poſſe nec facile dilui, propoſuiſſent, nec minus in eum, contumelioſque abſtinuiſſent: tandem viderunt ſe in omnib. vinci, propriiſq; (vt aiunt) capi pennis: ac dimiſſo conſeſſu, Imperatorem propere adierunt, hominis conſtantiā nunciantes: Maximuſq; inquiunt, in ſermonibus eſt inuictus, nec ei quiſquam perſuadere poteſt, vt noſtris aſſentiatur, tametſi conetur quis ſupplicio eum afficere.

RVRSVM QVÆSTIO DE MAXIMO.

XXXV. Aliquanto poſt alij ad eum veniunt, cum iam cuſtodiretur, exiſtimantes forſitan, ſi crebro oppugnarent, ac verbis terrorem incuterent, ſe eum molliorem viſuros. Qui venerunt autem, dicebant ſe à Patriarcha miſſos, qui & Sancto hæc ſtatim prætenderunt: Cuius, inquiunt, es Eccleſiæ (ipſis enim illorum verbis vtar) Byzantij, Romæ, Antiochiæ, Alexandriæ, Hieroſolymorum? Ecce omnes, ſubditæque prouinciæ coniunctæ ſunt. Si igitur & ipſe Catholicæ es Eccleſiæ, coniunge te nobiſcum, ne vitæ peregrinam viam innouans, quæ non expectas, patiaris. Ad quos beatus vir opportune & ſapienter reſpondet. Dominus cum Catholicam Eccleſiam rectam & ſalutarem fidei confeſſionem eſſe dixit, idcirco Petrum, qui bene confeſſus erat, beatum dixit, ſuper quem talem ſe ædificaturum Eccleſiam, vniuerſorum Dominus pronunciauit. Veruntamen confeſſionem volo addiſcere, ſuper quam vniuerſa Eccleſiarum facta eſt coniunctio, nec alienor ipſe, ſi id bene factum eſt.

Ad quem hæc, qui miſſi erant: Quamuis iuſſi non ſimus hæc dicere, dicemus tamen, vt nullam omnino excuſationem habeas: duas dicimus operationes propter differentiam, & vnam propter vnionem. At ille inquit: Duas propter vnionem vnam dicitis factas eſſe, ac præter eas aliam? Non, dicunt, ſed duas vnam propter vnionem. Liberati ſumus, inquit, omni negotio, quo nobis ipſi fidem inſubſiſtentem ac Deum ſine exiſtentia finximus. Nam ſi in vnam confundimus duas propter adunationem, ac rurſum in duas diuidimus vnam propter differentiam, nec vnitas erit, nec dualitas operationum, quæ inuicem ſe tollunt, ac faciunt operationem per id cui inhærent, & omnino non exiſtens, nullam habens naturam motum, qui auferri non poſſit, quique nullo contrario modo alteretur ac mutetur. Omni igitur eſſentia priuatum erit, ſecundum Patres non habens operationem eſſentialiter, quæ ipſi naturaliter ſit. Hoc igitur dicere non poſſum, nec hoc doctus ſum à Sanctis Patribus confiteri. Quod igitur vobis videtur, qui poteſtatem habetis, facite.

Illi cum non haberent qui ad hæc contradicerent: quod placitum erat iis qui rerum potiebantur, ei inferunt, dicentes, illi videri bene qui non obtemperaret, anathemati ſubiici, ac mortem ei ſupremam irrogari. At his leniter ſic atq; humiliter: Quod Deo, inquit, iam definitum eſt, nunc finem accipiat, ei gloriam aſſerens ante omnia ſæcula præcognitam. Verum tum quidem quæ prolata erant, diſcerunt. Conſilium autem vna habentes Imperator & Patriarcha (quemadmodum Pilatus & Iudæi ſuper meo Ieſu) iuſtum damnant exilio, in quoddam oppidulum, cui Byzia nomen erat, ſtatim ducentes, ſimulque diſcipulum Anaſtaſium in quendam locum vilem alium, Romanorumque Imperij vltimum ſolum deportarunt, Perba alias Perberis, ille locus lingua barbarorum nuncupabatur. Idemque fecerunt eius cognomini Romæ apocriſario, qui Meſembriæ relegatus eſt. Eſt Meſembria in Thracia ciuitas, de qua Theophanes, Zonaras, & alii in Leone. hactenus de relegatione ſanctorum confeſſorum Maximi ac ſociorum. Sed comparatione acerbiorum quæ hæc ſubſecuta ſunt, ludum hæc iure poſſet quiſq; vocare: quænam autem illa fuerint, ſuo loco dicturi ſumus.

Ad ſex namque annorum ſpatia contigit Maximum vna cum ſociis iſtiuſmodi pro confeſſione Catholicæ fidei deliciis frui. Quidni delicias dixerim mentalis illius, quam ſapientia a præparauit, pro cuius defenſione certamen tantum ſuſceperint confeſſores? Eſt plane, eſt manna b abſconditum, quod vincenti eodē exhibetur in menſa, quod quam ſuaue ſit, nemo ſcit, niſi qui accipit. Sed exhibito iam eiuſmodi Maximi ac ſociorum certamine, quod maius in eodem impietatis theatro ſpectaculum repræſentatur, attente ſpectemus: quodnam vero illud fuerit, ſequens annus aperiet.

IESV CHRISTI ANNVS 651.

MARTINI PAP. Annus 3. CONSTANTIS IMP. Annus 10.

SEquitur annus Domini ſexcēteſimus quinquageſimus primus, nona Indictione, idemque illuſtris confeſſione ſanctiſſimi Papæ Martini. Si enim putarunt veteres nouis Cōſularibus annos ſignari & illuſtrari pariter per nouis Cōſulum: quanto magis clarior dicendus Chriſti pura Conſulum: quanto magis clarior dicendus erit hic annus Summi Pontificis tot inſignitus victoriis, cum eum adeo honorat iterata ſæpe confeſſio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

feſſio, & crebrius contumeliæ repetitæ exornant, catenæ decorant, nobilitatq; durum exilium, per quod demum & martyrium conſummatum illuſtrat. Interim ſuo ſæuit impietas arbitratu, graſſatur iniquitas exors legis, furit crudelitas abſque timore, & ſolutis habenis, Imperatoris calcarib. agitata hæreſis debacchatur: ſed omnia iſta machinamenta diaboli, fluctuſq; omnes furentium hæreticorum, qui non ipſum Rom. Pontificem tantum ſed vniuerſam Catholicam Eccleſiam ſuo impetu poſſe obruere videbantur, illiſi petræ reſiliunt, atq; in ſpumam gracilem diſſoluuntur, ſuo ſtridore teſtantes, oportere tandẽ cedere mendacium veritati, vitia à virtutibus ſuperari, atque procacem hæreſim ſuccumbere Catholicæ fidei, & ipſi ſemper eſſe ſubiecta. Erat plane Martinus, ſiue ſumma potentia veritatis, ſiue ſuarum virtutum merito, ſiue robore fidei Orthodoxæ & prærogatiua Apoſtolicæ ſedis Petri, petra duriſſima, quam magno ſuo ipſorum damno impij vt lędant dum feriunt, feriuntur. Sed iam rerum geſtarum ſeriem ex epiſtolarum fontibus pura claraque venæ fluentibus in medium deducentes aggrediamur.

II. Martinus Pontifex igitur, vbi in Naxo inſula in ærumnis iam annum egiſſet, nec acerbitatibus ſæuientiũ hæreticorum flecti vllatenus valuiſſet, imo vegetior animo & conſtantia firmior factus eſſet ad grauiora ſubeunda ſupplicia Conſtantinopolim ducitur. Ita plane frequentiorem ampliorem que locum voluntati certaminis præparat Diuinitas, atq; deligi ciuitatem regiam in theatrũ, quo tanti athletæ victoria orbi innoteſcere poſſet. Quæ autem idem ibi ſit paſſus, ex litteris vnius ex illis, qui ei peregrinationis comites adhæſerunt, hæc accipe a: *Exinde appropinquantes nuncium quendam cuſtodes qui retinebant eum, nunciauerunt in Byzantium aduentum & actiones eius, proferentes aduerſus eum plurima mala, hæreticum & rebellem Domino, Deiq; aduerſarium proclamantes & ſubuertentem vniuerſam terram Romanorum.* Quibus parcerent malis in virum ſanctum, qui eum huiuſmodi calumniis impetebant: vt plane, ſecundũ Euangelicum illud, obſequium ſe Deo prçſtare putarent, & quo religioſiores quique videri vellent, eo crudeliores in ipſum inſurgerent, & percuſſionibus lacerarent. Sed quæ ſit paſſus Byzantii, audiamus:

III. *Cumq; tandem*, inquit, *perueniſſet Byzantium beatus ille 17. die menſis Nouemb. in portu iuxta Euphemiam, iuxta Arcadiã nos reliquerunt à mane miniſtri eius, vſq; ad horam 10. recubantes in grabbatto. Eratq; ſicut dictum eſt ſpectaculum omnibus Angelis & hominibus. Accedebant enim varii homines, quos propter ferales mores lupos dixerim: & ſubrogati vt conuicio, talia contra S. Papam agebant, qualia Chriſtianum dici non oportet. Morantibus nobis in littore, eram incidẽs dolore plenus & amaritudine, à quod viderem tàm ſanctum virum ita deiectum, non ſolum autem, ſed & talia eloquia à quibuſdam Ethnicis prolata contra eum: nihil aliud quærebant niſi vt auferretur anima eius. Dehinc circa Solis occaſum venit quidam ſcriba, nomine Sagolena, cum multis excubitoribus, auferentes de lembo, poſuerunt in geſtatorio, duxeruntq; in cuſtodiam Excubitoru, quæ cognominatur Prãdiarea, & fecit eum includi ſub multa cuſtodia, præcipiens Excubiti * cuſtodibus vt nullus penitus ſciret ciuitatis, quæ eſt in eodem excubitu.* Dum autem eodem detineretur S. Martinus carcere, eam quàm anno ſuperiori diximus ſcripſit epiſtolam b ad Eliterum, qua cũcta quæ ab initio perſecutionis paſſus eſſet enarrat, & recenſitis iis quæ ad ſuperiorem annũ pertinebant, reliqua pauca quæ præſenti anno vſque in hanc diem eſt paſſus, ſic refert:

Ecce quadraginta ſeptem dies ſunt hodie, ex quo non merui calidam nec frigidam aquam rigari me, & effluxi & refrigeratus, quoniam ventris fluor & in mari & in terra vſq; ad præſentem horam mihi requiem non dedit, & in ipſa quoq; neceſſitate mea, hora qua compulſatus ſum, totus conquaſſatus corpore, ea quæ neceſſaria ſunt per corporal confortandam naturam non habeo: tedet me ſumere, cum id habeam penitus in faſtidium. Sed credo in virtute Dei, qui omnia conſpicit, quia cum de præſenti vita ſublatus fuero, exquirentur de his omnibus qui me perſequuntur, vt ſublatus ſim, vt ſaltem ſic ad pœnitentiam ducti ab iniquitate ſua conuertantur. Subſcriptio. *Incolumem te cuſtodiat Chriſtus Deus, fili dulciſſime.* hæc S. Martinus, cum (vt dictum eſt) in ea cuſtodia aſſeruaretur. de quo ille comes itineris ſcribere pergit:

V. *Manſit ergo idem S. Apoſtolicus clauſus & ſine participatione penitus ſermonis alicuius nonaginta tres dies. In ipſa vero nonageſimatertia die, quæ eſt Paraſceue, mane tulerunt eum de cuſtodia conſtituendum in cella Sacellarij, iubentes pridie conuenire omnem Senatum: quod & factum eſt. Iuſſerunt autem eum introducendũ, & introduxerunt in portatoria ſella. Erat enim penitus æger, præcipue antè in illis diebus præ nauigatione & afflictione cuſtodiæ per tot dies effecta. Intendens autem in eum primus qui præſidebat Sacellarius cũ reliquis principibus à longe, iuſſit eum ſurgere à ſerculo, & aſtare. Dicentibus quibuſdam miniſtrorum, non valere eum ſtare: turbatus præ ira Sacellarius, exclamauit. Tunc autem & quidam de cuſtodia ſurgere eum & aſtare cenſura ſubnixum hinc inde iuſſerunt, quod & factum eſt.* SISTITVR CORAM IVDICIBVS S. MARTINVS.

VI. *Sacellarius inquit ad eum: Dic miſer, quid tibi mali intulit Imperator? tulit tibi aliquid: oppreſſit te vi? Ille autem tacebat. Tunc ait ad eum Sacellarius Imperatiua voce: Ecce nunc ingrediuntur accuſatores tui. Et continuo cum ſermone introducti multi accuſatores contra eum: omnes autem erãt mendacii filij & diſcipuli eorum qui D.N. Ieſum Chriſtum negauerunt. Cõtradicebant vero ſancto viro, quemadmodum præmoniti fuerant. erant enim voces eorũ præmeditatæ. In quibus quidã eorum paulo ante interrogati, vt teſtimonium perhiberent, tentabant dicere veritatẽ, ſicut mos eſt: & continuo turbati qui prætendebant certamen, incipiebant valdis minis increpare eos, donec ſuaderẽt eos proferre quæ erant conuenientia in mortẽ beati & iuſti viri. Contẽplatus ergo S. Papa Martinus introeuntes teſtificari, ſubridens dixit: Iſti ſunt teſtes, ſicut habet ordo? Erãt enim primi ingredientes nomine quidẽ milites, lupaces antẽ & beſtiales ſentẽtia, & quidam eorũ qui erant Olympij cum quibus erat & Andreas qui fuerat Notarius: erat enim intra accuſatores iuſ. dices Imerites & Erinus & reliqui numero quaſi viginti priores milites, & reliqui accuſatores. Iurabant at ipſi autem ad ſancta Euangelia & teſtificabantur. Primicerius ſane omniũ accuſantium erat Dorotheus Patricius Siciliæ, qui adiurans dixit: Quoniam 50. capita ſi haberet Martinus, non oporteret eum viuere, eo quod ſolus ſubuerit & perdidit vniuerſum Occidentem & deleuit & re vera vnius conſilii fuit cum Olympio & inimicus, homicida Imperatoris, & Romanæ vrbanitatis.* TESTES PRODVCTI CONTRA S. MARTINVM.

VII. *Videns ergo iuſtus vir introeuntes eos & iurantes ſine parcitate teſtificatores, cõpaſſus perditioni animarum eorum, ait ad eos qui præſidebant principes: Obſecro vos per Dominũ, nolite præparare illos iurare, ſed abſq; iuramento dicant quæcunq; volunt, vos q; facite quæcunq; vultis. Et quid opus eſt etiã iurando perdere illorũ animas? Ingreſſo equidẽ vno, & teſtimoniũ dicente quoniã coniurationes fecit cũ Olympio, & milites præparauit vt iurarẽt: Interrogatus Deo pretioſus vir, ſi hæc ita ſe haberẽt. ille: Si vultis audire veritatẽ, dico vobis ſequẽtia. Et cœpit dicere: Quãdo factus eſt Typus, & directus Romã ab Imper. Et hoc tantũ dicere beato illo, aliud nõ conceſſũ eſt loqui, ſed cõtinuo ante oẽs incipiẽs cũ clamore Troilus inquit: Nõ inſeras nobis hic de fide: de duello nũc ſcrutaris, quoniã & Romani & nos Chriſtiani ſumus & Orthodoxi. Et reſpondit iiſdem vir iuſtus: Vtinam, veruntamen inueniretis me in illa die tremendi iudicij examinis teſtem etiam in hoc.* MARTINVS CONATVR PROHIBERE PERIVRANTES A IVRAMENTO.

VIII. *Deinde inter accuſantes teſtes ait ad eum Troilus Præfectus: Qualis es tu homo, quoniam cernens & audiens talia contra Imper. meditantem effodiendum Olympium, indignũ, videlicet, ſepultura non prohibuiſti eum, ſed cõtra conſenſiſti ei? Ad quẽ dixit ipſe Apoſtolicus Papa: Dic domine Troile: Quando (ſicut ſcitis etiam vos, & nos audiuimus) Georgius à magiſtratibus qui erãt ex monachis, ingreſſus eſt tunc in Vrbẽ à caſtris, & talia verba locutus eſt, ſcitiq; reſtales: vbi eras, aut qui erãt tecum, q non reſtitiſtis, ſed contra concionatus eſt vobis, & quos voluit palatio exulauit & prohibuit? Iterumq; cum Valentinus cum præcepto Imperatoris indutus eſt purpura & conſedit ei: quo ieratis vos? non eratis illic? Cur ergo nõ prohibuiſtis eũ, dicentes: Ne attingas res nõ opportunas tibi? Nonne oẽs contra conuenſiſtis ei? Quomodo habebam ego tali viro aduerſus ſtare, habenti præcipue brachium vniuerſæ militiæ Italiæ? An potius ego illum feci Exarchũ? Veruntamen de meo obſecro vos per Dominum: quodcunq; vultis & deſinitis fieri in me, citius explete. Nouit enim Dominus. Maxima mihi dona tribuitis, quacunq; me clade ingulaueritis.* IN ACCVSATORES REIICIT CRIMEN S. MARTINVS.

IX. *Percontatus eſt quidam de miniſtrantibus Sagolena videlicet Sacellarius: Sunt foris etiam aliqui, qui debeant teſtificari? Reſpondit ſcriba: Sunt, domine, plurimi alii. Deſicientes autẽ hi qui præſidebant ſancto & venerabili aſtante viro in conſpectu eorum, & potiſſimum cum Spiritu ſancto eum confirmante, dixerunt ſufficere te-*

ſtes. Erat quippe interpres eorum quæ à ſancto dicebantur verborum Innocentius Conſul* filius Thomæ, qui erat ab Africa & cum interpretaretur ea quæ à beato viro dicebantur, non ferebant. Videns Iudex ignita iacula ſancti Spiritus à Deo honorabili viro contra eos prolata, ait ad Innocentium cum furore: Cur nobis interpretaris quæ dicit: Noli dicere quæ dicit. Surgens ergo continuo Sacellarius cum plurimis qui conſederant ei, ingreſſus eſt nunciare Imperatori quæq; ipſe voluit.

*Conſularis INTERPRES COHIBETVR.

Eduxerunt autem S. Apoſtolicum virum de loco iudicii, magis autem ex aula Caiphæ, in geſtatorio ſedili ſedentem, & ſtatuerunt eum in medio atrii, quod erat ante cellam Sacellarii & Imperialis ſtabuli, quo conſueuerat omnis populus conuenire, & exſpectare Sacellarii ingreſſum. Circumdederunt eum excubitores, atq; fit omnibus ſpectaculum formidabile turbis. Poſt paululum ergo iuſſerunt eum inferri in Solarium diſpoſitionis, vt eſſent ibi hactenus, quouſq; proſpiceret Imperator per cancellos triclinii ſui, iuſſurus fieri, quæ erant facturi. Erat itaque multitudo populorum vſq; ad Hipodromū conuenientium illic. Statuerunt ergo reuerendiſſimum virum in medio Solarij diſpoſitionis in præſentia totius Senatus ſubnixum hinc & inde.

X. SISTITVR PVBLICO IVDICIO S. MARTINVS.

Facta eſt ergo conſtipatio ſubito non minima: & exiens ab Imperatore Sacellarius, apertis ianuis triclinii, vt videret vniuerſum populum, veniensque ad ſanctiſſimum venerabilem virum Martinum Apoſtolicum, dixit ad eum: Vide quomodo Dominus te adduxit & tradidit in manus noſtras. Tu nitebaris contra Imperatorem? Quid tibi ſpei erat? Ecce dereliquiſti Dominum, dereliquit te Dominus, & continuo exclamans Sacellarius, quendam aſtantium excubitorum conſortem præcepit ſine mora auferre pſachmon* ſummi & Apoſtolici atque præcipui paſtoris omnium Chriſtianorum, qui Orthodoxam ſanctorum Patrum & Synodorum confeſſionem, hoc eſt, fidem confirmauit, & noui erroris exortos auctores, nouos videlicet hæreticos cum impiis dogmatibus eorum canonice & Synodice anathematizauit. Cum ergo incidiſſet pſachmon beati viri excubitor & corrigiam compagiorum eius, ſtatim tradidit eum Sacellarius præfecto vrbis, dicens: Tolle eum, domine præfecte, & continuo membratim incide illum.

XI. Quod ad pſachmon ſpectat, deprauate ita legi putamus: per quam vocem nihil eſt vt indumentum aliquod poſſit intelligi: ſiquidem Pontificia ſtola, quæ pallium dicitur & cæteris omnibus ſuperponitur indumentis, poſtea ſublata fuit. Neceſt vt conjici poſſit pſachmon quaſi periſachmum, ſarcinam viatoriam fuiſſe, corrigiæ (vt textus habet) compagibus nexam: ſiquidem non ſit veriſimile ei relictam, cum è naui eſt ductus in carcerem, & è carcere ad iudicium. Vnde iſta coniunctio pſachmi atque corrigiæ opinari ſuadet, fuiſſe cingulo iunctam compagibus peram, quæ Græce dicitur πήρα, quam ad libellos oblatos recondendos potiſſimum geſtare Pontifices ſolerent. Quæ autem ſecuta ſint poſt ignominioſam corrigiæ ſolutionem & conciſionem, auctor ita proſequitur.

XII. Cum his autem omnibus iuſſit aſtantibus, anathematizare eum: quod & fecerunt. Non reſponderunt autem huiuſmodi voci viginti virorum animæ: ſed omnes qui eum videbant, & ſciebant quia eſt Dominus in cœlo inſpector eorum quæ fiebant, demiſſo vultu cum multa mæſtitudine recedebant turbati. Suſcipientes ergo eum carnifices, exuerunt eum pallio ſacerdotalis ſtola, & ſcindentes alas tunica quæ erat interius, à ſummo vſque deorſum, circumpoſuerunt ferrea vincula in ſanctam eius ceruicem & per omne corpus, trahentes eum vi: non conceſſerunt ei alicubi reſidere & animam reſocillare, ſed à palatio duxerunt eum, publicantes & dehoneſtantes per medium ciuitatis ad prætorium, & gladius coram eo, ferebatur ſcilicet.

EXVITVR S. MARTINVS PONTIFICALIBVS INSIGNIBVS.

XIII. Erat autem ei dolor magnus: oppido enim feſſus erat & infirmus præ tantis incommodis, futurus relinquere animam à preſſura paſſionum & tenuitate corporis. Attamen gaudens ſpe confortabatur in Domino, & quo magis afflictione & vi trahebatur, eo ſereno obtutu, ductus cum multa conſtantia animæ iuſtus, cum vno ſolummodo indumento à ſummo diſciſſo in duas partes & ſine cinctorio ſequebatur vir tantus fide & gratia Domini cinctus. Heu proh dolor! cerneres virum Deo plenum, tanto opprobrio ſubiectum, vt interiora eius quodammodo nuda panderentur. Multifarie quidem continuo populorum conſpectus, videntes quæ fiebant, gemebant (vt veritatem dicam) & lachrymabantur: pauci autem miniſtrorum Satanæ gaudebant & ſubſannabant, & capita tranſeuntes (ſicut ſcriptum eſt) mouebant, dicentes: Vbi eſt Dominus eius, & vbi fides eius, & vbi doctrina ipſius?

EXPOSITVS OPPROBRIO VRBIS CONST. S. MARTINVS.

XIV. Qui cum veniſſet in prætorium dehoneſtatus & à carnificibus inculcatus, coniecerunt eum in ima carcerum cū homicidis. Et quaſi poſt vnam horam tulerunt eum inde, & tranſpoſuerunt in ea quæ dicitur, Diomedis cuſtodia, in prætorio Præfecti. Tanta autem inſtantia & vi trahebant eum vinculis nexum, vt dilanientur crura & poplites eius, & ſanguis efflueret per aſcenſum ſcalæ eiuſdem cuſtodiæ: ſunt enim ſcopuloſi & aſperi valde aſcenſus in altum porrecti gradus. Erat autem ipſe beatus præſentis vitæ ſuæ proximus, iam in carcere ſuppliciis anima deficiente ante gladium, cum non valeret conſcendere eius ſe trahentibus. Introducentes ergo eum quomodocunque in cuſtodiam, decidentem ſepius ac ſurgentem, poſuerunt eum in ſcamno indutum ferro & catenis. Tunc enim quaſi traditus eſt à Caipha Pilato vt crucifigeretur, hoc eſt, Præfecto: continuo exuerunt eum carnifices, grauiter eum algoribus* vexabatur, erat enim intolerabilis hyems: impoſueruntque ei grauiſſima ferri pondera, & nullus aderat ei hominum eius proprius, excepto vno ſolummodo clerico adoleſcente, quicum manſiſſet in cuſtodia, & ſuperſtans lamentabatur magiſtrum, ſicuti Petrus Dominum. Erat autem coniunctus magiſter cuſtodia eadem beato: quoniam ſic erat mos, vt futurus pati per gladium, coniungeretur magiſtro cuſtodiæ illa nocte.

XV. Erant ergo duæ mulieres genitrix & nata, præeminentes cuſtodiæ claues tenentes: quæque aſpicientes importabilem dolorem ſancti illius, qui inter tot pœnarum genera algore quatiebatur diriſſimo, motæ compaſſionibus, quærebant aliquam exhibere miſericordiam, & contegere eum, ſed non audebant propter cuſtodientem carnificem. Putabant enim actutum venturum eum, vt trucidaretur. Poſt quaſdam vero horas quidam ex ordine militum vocabant ab imo magiſtrum vigiliæ carceralis. Diſcedentes pro mulierum ergaſtulorum illorum pietatis viſcere ducta eum, amplectenſque bellatorem Chriſti & Apoſtolicum Papam, protinusque reclinauit eum in proprio toro ſuo, contegens vtiliter & muniens: manſit autem vſque ad veſperam ſine voce. Veſpere autem facto, miſit ad eum Gregorius Præfectus eunuchos ex cubiculariis Maiorem domus ſuæ cum paucis cibariis, qui reficit eum, dicens: In tribulationibus confidimus in Dominum, non morieris. In quo magis aggrauatus ille beatus ingemuit. Abſtulerunt autem ferrea vincula continuo ab eo.

XVI. Sequenti autem die adiens Imperator in Patriarchium viſendi gratia Paulum Patriarcham (proximus enim erat morti) narrauit ei quæ conſummata erant in ſanctiſſimum virum. Ingemiſcens vero Paulus, conuerſus ad parietem dixit: Heu mihi, & hoc ad abundantiam iudiciorum meorum actum eſt. Percunctatus vero ab Imperatore quid hoc eſſet, reſpondit: Num quidnam? domine, non eſt miſerabile, talia pati Pontificem? Tunc attentius adiurauit Imperatorem, ſufficere ei in his quæ paſſus eſt, nihilque amplius ſuſtinere. Vnde audiens beatus ille Apoſtolicus vir quod non ſuſcipit quod expectabat (nempe per gladium conſummare martyrium) non gratum habuit tale promiſſum, ſed penitus mœſtus effectus eſt: feſtinabat enim explere bonum certamen, & abire ad Deum, quem deſiderabat.

XVII. Interea defuncto Paulo, Pyrrho reſidere nitente, atq; quibuſdam Eccleſia contradicentibus, & prohibentibus, libellumq; circumferentibus in palatio, aientibuſq; quoniā à beatiſſimo Paulo anathematizatus eſt: Pyrrhus reprobatus eſt ſacerdotio propter libellum quem fecerat Romæ.

Et multa commotione facta, poſt dies octo, defuncto Paulo, dirigitur ab Imperatore ad Diomedis cuſtodiam ad magnanimum Papam Demoſthenes reſcriptor & collaborator Sacellarij & Libellarius cum eo. Intrantes vero dixerunt ad eum: Dominator noſter eximius Imperator miſit nos ad te, dicens: Ecce in quanta gloria primus conſiſtens, in qualem ordinem te ipſum duxiſti. Nemo tibi fecit hoc, ſed tu ipſe tibimetipſi. Ipſe autem nihil reſpondit, niſi ſolum hoc: Gloria & gratiarum actio per omnia ſoli immortali Regi. Dixit ad eum Demoſthenes reſcriptor: Dic nobis ea quæ de Pyrrho hic & Romæ ſubſequenter geſta ſunt: pro qua cauſa abiit Romam, iuſſus, an proprio propoſito? Reſpondens ſanctus Papa dixit: Proprio propoſito. Ait Demoſthenes: libellum illum quomodo fecit compellente aliquo? Reſpondet ſanctus vir: Nemine, ſed propria propoſitione.

Demoſthenes inquit: Veniente Pyrrho Romam, quomodo eum

ſuſcepit S. vir Theodorus prædeceſſor tuus Papa? vti Epiſcopum? Reſpondit æquanimis Papa: Vti Epiſcopum, & quomodo non, ſi priuſquam veniret Pyrrhus Romam, manifeſte ſcripſit B. Theodorus ad Paulum, ipſius ad eum, qui ſupplantationem fecit, & alterius thronum inuaſit? Deinde eodem Pyrrho veniente Romam ſponte ſua ad veſtigia B. Petri, quomodo nō haberet eum ſuſcipere & honorare vt pote Epiſcopum? Reſpondens Demoſthenes, dixit: Vere veritas ſic habet. Vnde autem ſumebat ea, quæ ad vſum ſui corporis erant neceſſaria? Dicit beatus manifeſte. De Patriarchio Romano. Ait concertator: Qualis panis dabatur ei? Reſpondit honorabilis vir: Vos domini, minime ſcitis Eccleſiam Romanā. Dico enim vobis, quia quiſquis venit illuc miſerabilis homo hoſpitari, omnia ad vſum præbētur ei, & nullum omnino ſuis donis S. Petrus repellit venientium illuc, ſed panis mundiſſimus & vina diuerſa dantur non ſolum ei, ſed hominibus ei pertinentibus. Si ergo in miſerabilibus hominibus hæc fiunt: qui venit honorabilis ſicut Epiſcopus, quales ſumptus habet ſuſcipere?

XX. *Dicit ad eum Demoſthenes: Nos didicimus quia Pyrrhus vi fecit libellum Romæ, & quia vincula lignea ſuſtinuit, & multa dolenda paſſus eſt. Reſpondit ille beatus, & dixit: Nihil tale factum eſt. Nam neque quia formidine aliqui tenentur, non poſſunt forte loqui veritatem: hic ſunt Conſtantinopoli plurimi, qui tunc erant Romæ, & ſciūt quæ geſta ſunt, ex quibus interim ſupereſt Plato Patricius, qui tūc Exarchus erat, qui & direxit homines ſuos tūc ad Pyrrhum Romam. Percontamini eum de his, ſi mentior. Veruntamen quid volumus pluraquærere? Ecce in manibus veſtris retinetis me, & quodcunque vultis conſummare, Domino indulgente, in veſtra eſt poteſtate. Vtique ſi membratim inciditis carnem meam, ſicuti Præfecto iuſſiſtis cū me traderetis, non communico Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ. Ecce hic ſum: examinate me & tentate, & inuenietis experimentum gratiæ Dei ſubiiciam ſeruorum eius: Interim Pyrrhus in medio veniat, qui totius anathematizatus eſt & nudatus honore diuino. Stupefactus Demoſthenes reſcriptor & admirans ſuper hanc vocem, æquanimis Papæ audaciam atq; conſtantiam pro Chriſto velle voluntarie mori, quia ad hoc poſitus erat calix paſſionis ſimiliter & ij qui conſequenter erant cum eo ſtupentes, accepto libellario ſcriptum cuncta, quæ dicta erant à ſancto viro conſcribentes, receſſerunt.*

XXI. *Exiit ergo reuerendiſſimus Papa in eodem Diomedis ergaſtulo octoginta quinq; dies poſt primos nonaginta tres, hoc eſt, omnes centum ſeptuaginta octo. Venit igitur Sagoleua ſcriba, dicens: Quia iuſſum eſt auferre te hinc, & transferre in domum meam, & poſt duos dies dirigere te, quo iuſſerit mihi Sacellarius. Interrogāte eum Papa, quo ducendus eſſet, vel in quem locum: noluit ei dicere. Rogabat ergo ſanctus ille, vt lætaretur in eadem cuſtodia, quouſq; exularet, & ad eam horam auferretur de cuſtodia: & nec hoc conceſſum eſt ei. Sed circa occaſum Solis dicit venerabilis Papa iis qui erant in ergaſtulo: Accedite, fratres, Vale faciamus: quia ecce nunc aderit, qui auferat me hinc. Et hoc dicente eo, biberunt ſinguli charitatis gratia calicem. Et ſurgens ſermone vſus cum multa conſtantia & gratiarum actione, dixit ad vnum concurrentium ſibi dilectum, qui erat ibi: Veni, domine frater, da mihi pacem. Erant porro præcordia fratris illius (ſicut ipſe mihi referebat) in illa hora, qualia (vt conijcio) diſcipuli illius contemplantes Dominum in Cruce. Cumq; oſculum præberet ſanctiſſimus Papa præ nimia charitatis abundantia, copioſiſſime inter ſe lachrymas fuderunt. Omnes vero qui aderant, lamentum terribile faciebant.*

XXII. *Imitatus in hoc vir beatus, flagitabat omnes, ne hoc facerent, ſerena vultu dicens, & impoſitis venerabilibus manibus ſuper verticem eius, ſubridens ait: Bona ſunt hæc, domine frater, hæc ſunt opportuna: & nō oportet te flere, ſed magis gaudere ſuper me. Ad quem ille cum contritione cordis reſpondit: Dominus nouit famule Chriſti, lætor in ſtatu, quia dignatus eſt Chriſtus Dominus noſter propter nomen tuum hæc te omnia pati, ſed declamo omnium perditionem. Salutantes ergo omnes eum, receſſerunt. Veniens ergo continuo ſcriba, & aſſumens eum, induxit in domum ſuam. Dictū eſt ergo, quia in Cherſonam exulaturus eſſet, & poſt dies aliquot cognouimus, quia illuc clanculo nauigio tranſiectus eſt ſanctiſſimus Apoſtolicus vir.* hucuſque de exilio S. Martini, quem plane contigit anno ſequenti amandatum peruenisse illuc (vt ex alius ipſius litteris apparet) Idib. Maii. Quæ ergo idem ſanctiſſ. Pontifex ibidem paſſus ſit, ſecundum temporis rationem dicemus anno ſequenti.

Ita quidem ſe habuere trophæa glorioſiſſimi æque ac ſanctiſſimi Papæ Martini prædeceſſorum omnium à Cōſtantini temporibus feliciſſimi, vtpote qui maiora cęteris omnibus ſupplicia ſubire dignus habitus eſt pro nomine Ieſu, pro ipſa ſcil. fide Catholica, eiuſque cauſa non (vt Apoſtolus ait) contumeliam pati tantum, ſed contumelias omnis generis atque multiplices. Accidit ei opportunū, vt ſub Principe Chriſtiano, ſed tamen hæretico inuenerit ſuo lucro Decios & Diocletianos, qui etſi non gladio ageret, & temperaret à nece, non id faceret commiſerationis ergo, ſed maiori crudelitate, durius atq; prolixius parans illi martyrium; quo eum (ſi poſſet) faciens deſertorē, adigeret ad impietatem; ſin minus, fame necaret: ſtulte putans, niſi ſanguinem funderet, ipſum non honeſtandū inſigni corona martyrii, quam eidem aduerſarius inuidebat, cum tamen ſua ferina rabie eam, quam præclariſſimā fabricarit. Quale tunc viſum eſt in vrbe illa totius Orientis metropoli immane ſpectaculum? Anteſignanum fidei, Epiſcopum Epiſcoporum, primarium Chriſtianæ religionis Antiſtitem, Iudicem vniuerſalis Eccleſiæ, præcipuum Doctorem, atq; magiſtrum ſacrorum dogmatum, cuſtodem canonum, cenſorem & vindicem Eccleſiaſticæ diſciplinæ, clauium vſu cœli arbitrum & inferni: hunc ipſum à ſede turbatum intueri captiuum ductum, vinculis mancipatum, ſceleratorum manibus traditum, Pontificiis inſignibus exutum, catenarum onere prægrauatum, omni vitæ ſolatio deſtitutum, diuerſis carceribus mancipatum, pene nudum omnium oculis deridendum expoſitum, per vrbem inſtar latronis tractum & diſtractum, protritum & attritum, in fruſta ſcindendum traditum, ex catenarum preſſuris cute diſrupta fluore ſanguinis veſtigia cōſignantem, conſumptumq; in carcere rigore, ægritudine laceratum, maceratum inedia, omniq; ex parte (vt vno verbo dicam) afflictionibus lancinatum? Qui hæc non oculis fidei fuerit contemplatus, certe quidem eundem miſerrimū omnium hominum facile iudicarit: ita ſane qui oculos habent, ſed non vident.

XXIII. Cæterum cui deſuper lumen Dei in mente refulget, & radiis ex diuinis ſcripturis fulgentibus illuſtratur, vere cū beatiſſimum prædicabit, Petro dicente a: *Si quid patimini propter iuſtitiam, beati.* & abſque controuerſia recte definiet, nunquam à pluribus ante ſæculis apparuiſſe Rom. Pontificem tanto fulgore coruſcum, vel ita ex ſignibus Pontificiis decoratum, nunquam aliquando ita circumſpecte veſtitum, quam cum exutus pallio, expoliatus ſtola, interiori diſrupta tunica, nudus ex parte viſus eſt omnibus: nūquam maiori pompa proceſſiſſe, quam cum ferreis vndique catenis vinctus per Conſtantinopolitanam tractus eſt vrbem: nullaq; vnquam tam inſigni purpura effulſiſſe Pontificem Max. quam cum illa non murice tincta, ſed ſuo ipſius cruentata ſanguine tunica à ſummo vſq; deorſum conſciſſa, ſeminudus idem ſanctus inceſſit: etenim illo nobilitatus eſt indumento, quod deprecatus à Deo eſt ſacerdotibus David, dicens b: *Sacerdotes tui induantur iuſtitiam.* & auctus illo, quod & Paulus fidelibus texuit, vbi ait c: *Induimini Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum.* quo enim magis ab impiis ſacer dehoneſtatur Antiſtes, eo præclarius exornatur à Deo. quod oſtēſum eſt diuinitus Zachariæ d de Ieſu Sacerdote magno, cui etiam aduerſaretur Satan, aſſiſteret tamen miniſter Angelus: ac iuberetur exui veſtibus ſordidis, & ſuperindui candidis, atque exornari capite cidari munda. An non effulgebant omnia tunc ornamenta in tanto Pontifice, cum inter tot tantaſq; ignominias & ærumnas eluceret ipſius adeo mirifice patientia, niteret modeſtia, ac ſplendeſceret mirum in modum fortitudo cum animi inuicta conſtantia, dum etiā & gaudio exultaret, & pati adhuc grauiora ſitiret, atque exoptaret conſummare morte martyrium, illo ebrius potu, quem propinauit credentibus Iacobus Apoſtolus, vbi ait e: *Omne gaudium exiſtimate, fratres mei, cum in tentationes varias incideritis.*

XXIV. Sed non prætereamus abſque conſideratione, quam terribilis ſit Deus in conſiliis ſuper filios hominum. Eodem enim tempore, quo hæc tam iniquo iudicio agitātur contra S. Pontificem Conſtantinopoli, in cœlo throni f poſiti ſunt, & ſedit antiquus dierum, Deus Iudex iuſtus & potens, iudicare eum, qui Martinum iniquo iudicio iudicandum

[Margin notes: ...ria ex martyrio. — S. Martinus quanta paſſus. — a 1. Petr. 3. — S. Martinus pœnis et ignominiis illuſtratus. — b Pſal. 131. — c Rom. 13. — d Zach. 13. — e Iac. 1. — Paul. Epiſ. Conſtan. ad mortem ægrotans fatetur peccatum in Martinum. — f Dan. 7.]

candum expoſuit, malorum, inquam, omnium architectum Paulum Conſtantinopolitanum Epiſcopum: qui ſiſti iudicio iuſſus, perterrefactus, eadem paſſus, quæ quondam Pilati vxor *b*, coactus eſt eadem ferme, quæ viro illa, dicere Imperatori: *Nihil tibi & iuſto illi.* Quod enim grauiter & iſte peccaſſet, vitæ diſpendio oportuit luiſſe ſupplicium, ſed antea manifeſta confeſſione, extorquente eam vltore numine, profeſſum, ad cumulum ſuæ damnationis, tanta inique Romanum paſſum eſſe Pontificem, vbi ait; *Hei mihi: & hoc ad abundantiam iudiciorum, ſiue ſuppliciorum meorum actum eſt.* talem tantamq; extorſit importuna mors imminens veram confeſſionem.

b Matt. 27.

XXV. *Confeſſio Pauli redarguit hæreticos.*

At nonne iſta fuit, cui credi deberet, aperta confeſſio, ipſum S. Martinum iuſtam fouere cauſam, eſſe vere Orthodoxum, fideique Catholicæ defenſorem, ſe autem infandum hæreticum vltricibus flammis ea de cauſa mulctandum: alias enim multam ſibi diuinam conciliare gratiam, cumularique gloriam, credere, fateri, prædicareque debuiſſet; quod nequam hominem conuellentem Catholicam fidem, orbem hæreſi inficientem, Concilijs errorem ſtabilientem atque Encyclicis epiſtolis confirmantem, è medio tolli adeo laboraſſet. Sed interius vulnerata conſcientia talia contra ſe ipſum loqui, vrgentibus veritatis ſtimulis, coegit eum tempore mortis, quo ipſa veritas ſoluta compedibus, ſceptra tenens, liberius agere conſueuit.

XXVI.

Cruciabat interim infelicem hominem culpa illa grauiſſima, quod tantum iudicium de Romano Pontifice arbitratu nimis per Principem ſeculi exerceri, atque eiuſdem ſententia definiri feciſſet; cum cuiuſuis tenuiſſimi Epiſcopatus Antiſtitis cauſa nonniſi in Synodo coram Epiſcopis cognoſci, tractari, ac terminari Eccleſiaſtico iudicio conſueuerit. Sed cur non ſaltem tanquam in ſcena tragœdiæ huius actus, conuocato ſuo Epiſcoporū Concilio per ſpeciem honeſtius repræſentauit? At non ſuſtinuit ipſe præſentiam tanti Pontificis (timidus eſt enim omnis ſceleſtus, & ad iuſti pauere ſolet aſpectum) exhortuitque præſidere Iudex in condemnatione totius vniuerſalis Eccleſiæ cunctis iudicandis præſidentis Epiſcopi, cuius iudicium reliqui omnes Epiſcopi iniuſtitiam paſſi conſueuerint appellare. Sic vulpes illa per alium egit, quod ſibi faciendi cum ſuis, facultatem deeſſe ſciebat, vtpote quod optime noſſet, primariæ ſedis Pontificem à nemine iudicari poſſe, irritumque reddi cuiuſcunque iudicium, quo inferior ſuperiorem condemnat: callide ergo impius & ſceleſtus, quē ſciebat Eccleſiæ Catholicæ præſidere Hierarcham, tyrannice potius in eum agi per Imperatorem curauit, quod ſciret non poſſe aliquo modo legitime fieri. Verum infelix, omniq; ex parte miſerrimus, præiudicio propriæ conſcientiæ condemnatus, æterno ſupplicio mancipandus ex hac vita ſubtractus eſt, nactus ſucceſſorem æque impium, præuaricatorem Pyrrhum, iterum thronum redemptum perfidia conſcendētem. De nefario autem Imperatore nihil præterea eſt dicendum, quam quod ex eiuſmodi perſecutione immaniſſimi ſacrilegii eam conſequutus eſt laudem, vt omnes hæreticos Principes crudelitate facile ſuperarit: cum nullus eorum inuentus ſit, ſi cuncta exacte examinentur, qui talia tantaque Rom. Pontificem pati coegerit. Sed quæ mala iſta attulerint Imperio damna, audi Græcorum Annales hæc ſummatim colligentes:

PAVLI PATRIARCHÆ FRAVDES.

XXVII. *c Cedren. in Hera. l. an. 20.* DEI VINDICTA IN ROM. IMP.

Vbi (inquiunt) in hunc modum Eccleſia & à Regibus & ab impiis ſacrorum Antiſtitibus turbata eſt, erexit ſe Amalechus ſolitudinis cultor feriens nos qui populus Chriſtiani ſumus. Prima clades tunc accidit Romani exercitus ad Habitanem & Iermochanū ſanguinis effuſio immiſſa. Deinde Paleſtini, Cæſarienſes, & Hieroſolymitani capti ſunt. Poſt Ægypti ſubſecutum excidium: ac deinceps mediterraneæ inſulæ, omniſq; Romana ditio in poteſtatem hoſtium venerunt. Addites his Romani exercitus & claſſis in Phœnicia interitus, omnimoq; Chriſtianorum populorum & locorum vaſtationes, quorum finis nullus fuit, donec Eccleſiæ perſecutor infelici morte affectus eſt, occiſus in Sicilia in balneo Daphnes. hæc ſummatim Annales de cladibus illatis his temporibus Chriſtianis in Oriente, Deo vltore tanti facinoris.

XXVIII.

Hoc ipſo anno 13. Kal. Septemb. & Oſuinus in Anglia Rex, nono regni ſui anno, proditione amici occiſus, migrauit ad ſuperos. Ita Beda *d*, qui eum nobili funere proſecutus eſt, dum, videlicet, poſt eius obitum, ipſius egregia facta, velut ſepulchro coronas affixas, poſteris omnibus toto orbe ſpectanda reliquit, cum hæc ait primū de habitudine corporis. *Erat Rex Oſuinus & aſpectu venuſtus, & ſtatura ſublimis, & affatu iucundus, & moribus ciuilis, & manu omnibus nobilibus ſimul atq; ignobilibus largus. Vnde contigit, vt ob egregiam eius & animi & vultus & meritorum dignitatem ab omnibus diligeretur, & vndique ad eius miniſterium de cunctis prope prouinciis viri etiam nobiliſſimi concurrerent. Cuius inter cæteras virtutes, & modeſtiam, & (vt ita dicam) ſpecialis benedictionis glorias, etiam maxima fuiſſe fertur humilitas, vt uno probari ſatis eſt exemplo.*

XXIX.

Donauerat equum optimum Antiſtiti Aidano in quo ille (quamuis ambulare ſolitus) vel amnium fluenta tranſire, vel ſi alia quælibet neceſſitas inſiſteret, viam peragere poſſet. Cui cum paruo interiecto tempore pauper quidam occurreret eleemoſynam petens, deſiliens ille, præcepit equum, ita vt erat ſtratus regaliter pauperi dari: erat enim multum miſericors & cultor pauperum, ac veluti pater miſerorum. Hoc cum Regi eſſet relatum, dicebat Epiſcopo, cum forte ingreſſuri eſſent ad prandium: Quid voluiſti, domine Antiſtes, equum regium, quem te conueniebat proprium habere, pauperi dare? nunquid non habuimus equos viliores plurimos, & alias ſpecies, quæ ad pauperum dona ſufficerent, quamuis illum eis equum non dares, quem tibi ſpecialiter poſſidendum elegi? Cui ſtatim Epiſcopus: Quid loqueris, inquit, Rex? Num tibi carior eſt ille filius equæ, quam ille filius Dei?

XXX.

Quibus dictis, intrabant ad prandium, & Epiſcopus quidem reſidebat in ſuo loco. Porro Rex venerat de venatu, & cœpit conſiſtens ad focum calefieri cum miniſtris, & repente inter calefaciendum recordans verbi quod dixerat illi Antiſtes, diſcinxit ſe gladio ſuo, & dedit illum miniſtro, feſtinuſque accedens, ante pedes Epiſcopi corruit, poſtulans vt ſibi placatus eſſet: Quia nunquam, inquit, deinceps aliquid loquar de hoc, aut iudicabo quid vel quantum de pecunia noſtra filiis Dei tribuas. Quod videns Epiſcopus, multum pertimuit: ac ſtatim exurgens, leuauit eum promittens ſe multum illi eſſe placatum, dummodo ille reſidens ad epulas triſtitiam deponeret. Denique Rex, iubente ac poſtulante Epiſcopo, lætitiam recepit: cœpit vero Epiſcopus triſtis vſque ad lachrymarum profluuium effici. Quem dum presbyter ſuus lingua patria, quam Rex & domeſtici eius non nouerant, quare lachrymaretur, interrogaſſet: Scio, inquit, quod non multo tempore victurus eſt Rex. Nunquam enim ante hoc vidi humilem Regem: vnde animaduerto citius illum ex hac vita rapiendum: non enim digna eſt hæc gens talem habere Rectorem. Nec multo poſt dira Antiſtitis præſagia triſti Regis funere, de quo ſupra diximus, impleta ſunt. Sed & ipſe Antiſtes Aidanus non plus quam duodecimo poſt occiſionem Regis, quem amabat, die, id eſt, pridie Kal. Septembrium, de ſeculo ſublatus, perpetua laborum ſuorum à Domino præmia recepit. hæc Beda de vtriuſque obitu hoc eodem anno contingente. Porro Aidanus inter ſanctos relatus, anniuerſario cultu ab Eccleſia celebratur: miracula vero ab eodem edita idem Beda recepit.

IESV CHRISTI ANNVS 652.

MARTINI PAP. Annus 4. CONSTANTIS IMP. Annus 11.

ANnus, qui ſequitur, numeratur Redemptoris ſexcenteſimus quinquageſimus ſecundus, decima Indictione: quo (vt ſuperius dictum eſt) S. Martinus Romanus Pōtifex Cherſonam in Ponto Euxino in exilium deductus eſt. delectus fuit is locus infeliciſſimus ad exilium S. viri, vt ibi fame conſumptus diē extremū clauderet coactus. Sed quibus ibi anguſtiis premeretur, ex eius epiſtolis intelligamus. duæ enim ibi datæ ab eo breues epiſtolæ reperiuntur, quæ quidem abſque titulo extant, ſed priorem ſcriptam fuiſſe Conſtantinopolim ad quendam ipſius familiarem Orthodoxum virum, aſſeritur in epiſtola eiuſdem, de qua anno ſuperiori actum eſt: ſicque ſe habet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN